

प्रेरक लि० प्र+ईर-ण्वुल् । प्रयोजके प्रवृत्त्यल्लुब्धव्यापार-
साधके ।

प्रेरण न० प्र+ईर-ण्विच्-ल्युट् । प्रेषणे निक्षेपस्य भ्रत्यादेः
कार्यादौ नियोगे । ण्विच्-युच् । प्रेरणाप्यत्व स्त्री ।

प्रेर्त्वंन् पु० प्र+ईर-बनिप् लट् च । १ सागरे २ नद्यां स्त्री
ह्रीण्वनोर च । प्रेतृरी उज्ज्वलद० ।

प्रेष गतौ भ्वा० पर० सक० सेट् । प्रेषति अप्रेषीत् । कृदित्
चङि न चुल्लः । अपिप्रेषत् त ।

प्रे(प्री)ष पु० प्र+इष-वज् हङिः ईष-वा वज् गुणः ।
१ प्रेषणे २ पीडने च लटा० ।

प्रेषण न० प्र+इष-ल्युट् । प्रेरणे नियोगे । ण्विच्-युच् ।
प्रेषणाप्यत्व स्त्री । प्रेषणेन जीवति वेतना० ठक् ।
प्रेषणिक तदुपजीविनि लि० । प्रेषणं नित्यमर्हति जेदा०
ठक् । प्रेषणिक नित्यप्रेषणाहं लि० ।

प्रेष्ठ लि० अतिशयेन प्रियः प्रिय+इष्टन् प्रादेशः एकाच्चकत्वात्
न टिलोपः । १ प्रियतमे अक्षरः । स्त्रियां टाप् । सा च
२ प्रियतमायां ३ जङ्गनायाश्च शब्दच० ।

प्रे(प्री)ष्ठ लि० प्र+इष-कर्माणि गत्य् हङिः ईष-वा गत्य् गुणः ।
१ प्रेरणीये नियोज्ये २ दासे अक्षरः । भावे यत् । ३ प्रे-
रणे न० तत्करोति क्-ट । प्रेष्यकर नियोगकारके
“यन्तुः पुष्यकराह्यः” भा० द्रो० २१५० ।

प्रेहिकटा स्त्री प्रेहि कट इत्युच्यते यस्यां क्रियायाम् मयू०
स० । कटसम्बोधनक प्रगमनार्थक्रियानियोगे ।

प्रेहिकर्दमा स्त्री प्रेहिकर्दम इत्युच्यते यस्यां क्रियायाम्
मयू० स० । कर्दमसम्बोधनक प्रगमननियोगे । एवं प्रेहि-
द्वितीया प्रेहिबाणिजा एतावपि शब्दो मयू० समा० ।
द्वितीयबाणिजसम्बोधनक प्रगमननियोगक्रिययोः । [स्नेहे

प्रेय न० प्रियस्य भावः पृच्छा० इमनिचोऽभावे अण् । प्रियत्वे
प्रेयव्रत लि० प्रियव्रतस्तेदम् अण् । प्रियव्रतसम्बन्धिनि वैव-
स्वतमनोः पुत्रभेदे अपत्ये तु इज् प्रैयव्रति तत्कार्थं पु० ।

प्रेष पु० प्र+इष वज् वा परस्मैपाभावः । १ लोके २ सदर्ने
३ च्छन्दादे ४ प्रेरणे च सेदि० ।

प्रोक्त न० प्र+वच्-गौणे कर्मणि, तस्याविवक्षायां सुख्ये वा
कर्मणि क्त । १ कथिते यं प्रति किञ्चित् वस्तु कथ्यते
तस्मिन् २ वक्षेन्मुख्यकर्मणि पदार्थे च ।

प्रोक्षण न० प्र+उक्ष-भावे ल्युट् । १ यज्ञार्थे पशुहने
अक्षरः । २ वने ३ सेचने च सेदि० । ४ उत्तानहस्तेन
जलादेः सेचने अस्त्रक्षयशब्दे १११४, दृश्यम् । प्रो-

क्ष्यतेऽनया करणे ल्युट् ह्रीण् । ५ प्रोक्षेणसाधनेषु अप्सु १
स्त्री “असञ्चरे प्रोक्षणीनिधाय” कात्या० श्रौ० २।१४०

“याभिरङ्गिर्हविषः पुरोडासानाञ्च प्रोक्षणं कृतं ताः
प्रोक्षण्यः” कर्कः । उपचारात् ७ तदारपालप्राञ्च स्त्री ।

प्रोक्षित लि० प्र+उक्ष-कर्मणि क्त । १ सिक्ते २ निहते सेदि०
यज्ञार्थं संस्मृते ३ पश्चादौ च “भक्ष्येत् प्रोक्षितं मांसम्” इति
स्मृतिः “आरण्याः सर्वदेवत्वाः प्रोक्षिताः सर्वशो ऋगाः ।
अगस्त्येन पुरा राजन् । ऋगया येन पूज्यते” ति० त० ।

प्रोज्जासन न० प्र+उद्+जस-ण्विच्-ल्युट् । मारणे हेमच०
प्रोच्छन न० प्र+उच्छ-ल्युट् । मार्जने (बोझ) ।

प्रोज्झित लि० प्र+उच्छ-कर्मणि क्त । प्रकर्षेण त्यक्ते
“धर्मः प्रोज्झितकैतवोऽत्र” भाग० १।१।३ श्लो० “तत्र
प्रशब्देन मोक्षाभिसन्धिरपि निरासितः” श्रीधरः ।

प्रो(प्री)ढ लि० प्र+वच्-क्त वा हङिः । १ हङ्गे अक्षरः २ प्रग-
ल्भे हेमच० ३ निपुणे राजनि० । ४ प्रकर्षेण जडे च ।
स्त्रियां टाप् । सा च ५ नायिकाभेदे नायिकाशब्दे
४०४२ पु० दृश्यम् । “विंशद्वर्षादूर्ध्वं पञ्च पञ्चाशदूर्ध्वं-
र्यन्तं प्रौढावस्था यथा “आ प्रोढाशत् भवेद्बाला तरुणी
विंशता मता । पञ्चपञ्चाशता प्रौढा भवेद्दृढा ततः प-
रम्” । अस्या वक्ष्यत्कारणं यथा “अलङ्कारादिभिर्बाला
तरुणी रतियोगतः । प्रेसदानादिभिः प्रौढा हङ्गा च
दृढताङ्गनात्” । तस्या रमणे दोषो यथा “बाला तु
प्राणदा प्रोक्ता तरुणी प्राणहारिणी । प्रौढा करोति
हङ्गत्वं हङ्गा मरणदा भवेद्” रतिम० । चत्वारिंशद्वर्षयुक्ते
ह्रस्वन्ते “प्रोढगार्णौ युवा प्रौढस्त्वारिंशत्तिपिर्मनुः”
तन्त्रसा० । “अथर्वदृष्टव्येनार्थकस्तेति” परिभाषया
जडेः पृथग्व्यङ्ग्याद्वा क्त वति न हङिः किन्तु यथाह
तत्र प्रोढवान् इत्येव ।

प्रो(प्री)ढपाद् लि० प्रौढः पादो यस्य । आसनारोपितप्रादा-
दिक्ते “आसनारूढपादस्तु जातुनोज्झयोस्तथा । कृताव
सकृद्विको यस्तु प्रौढपादः स उच्यते । ज्ञानमाचमनं
होमं भोजनं देवताचनम् । प्रौढपादो न कुर्वीत स्वा-
ध्यायं पितृतर्पणम्” इति छन्दोगप० । “अनेकवाद्ये
दारुणिषु भूमिषु इष्टकाश्च संकीर्णभूता” इति बौधा-
यनवचनात्तथापि च आरूढपादोऽपि न कुर्यात्” आ० त० ।

प्रो(प्री)ढि स्त्री प्र+वच्-क्तिन् वा हङिः । १ सासर्था २ सासर्था-
हेतुके क्रियासु व्योम्यताध्यवसाये ३ हठोक्तौ च प्रोढिवादः ।
प्रोष्ट पु० प्र+अठि-गतौ अच् पृष्ठो । पतद्गृहे हारा० ।